

VEJLEDNING OM KØB OG SALG AF HESTE

af advokat Pernille Skinnerup, revideret udgave, marts 2013.

Denne vejledning knytter sig til KØBEKONTRAKT og SUNDHEDSERKLÆRING, marts 2013. De bestemmelser (§), der henvises til nedenfor, er med reference til KØBEKONTRAKTEN.

Generelt

Når køber har fundet hesten, han gerne vil købe, prøveredet den mm, og parterne er enige om de væsentligste forhold (pris, levering, vilkår med videre), anbefales det at lade sælger udfylde Sundhedserklæringen, inden hesten skal handelsundersøges af en dyrlæge. Derved indgår også hestens forhistorie og sælgers øvrige oplysninger i købers og dyrlægens bedømmelse af hesten. Medmindre helt ekstraordinære forhold gør sig gældende, bør enhver hest, der skal handles, gennemgå en klinisk handelsundersøgelse, evt. suppleret med en almindelig og/eller udvidet røntgenundersøgelse. Endvidere bør køber overveje at anmode dyrlægen om at udtage blodprøve på hesten. Undersøgelsen bør altid gennemføres af en erfaren hestedyrlæge. Som det vil fremgå nedenfor, er det i alle parter interesse, at en sådan undersøgelse gennemføres, og at hestens sundhedstilstand ikke giver anledning til anmærkninger af betydning for den påtænkte anvendelse af hesten.

Når hesten er undersøgt af dyrlægen, og køber har besluttet sig for at ville købe hesten, udfyldes og underskrives Købekontrakten. Den udfyldte og underskrevne Sundhedserklæring og resultatet af dyrlægens handelsundersøgelse, nedfældet i et Sundhedsundersøgelsesskema, bør være en integreret del af købsaftalen og listes op som bilag under § 9.

Parterne kan også vælge at underskrive Købekontrakten, før dyrlægens undersøgelse af hesten, og gøre købsaftalen betinget af udfaldet af dyrlægens undersøgelse af hesten. Dyrlægen bør naturligvis også i dette tilfælde have mulighed for at få indblik i hestens forhistorie og sælgerens øvrige oplysninger om hesten (Sundhedserklæringen) og på den baggrund tage stilling til, om hestens sundhedstilstand – samlet set – giver anledning til veterinærmæssige anmærkninger.

Hvis køber ønsker at tegne forsikring på hesten, bør han – inden endeligt køb – undersøge, om hesten kan forsikres og på hvilke vilkår. Køber bør sende begæring og dyrlægens Sundhedsundersøgelsesskema med evt røntgentillæg ind sammen med røntgenbillederne til for-

sikringsselskabet for derved at sikre, at forsikringsselskabet afgiver tilbud på fuldt oplyst grundlag – også selvom forsikringsselskabet måske ikke forlanger røntgen for at tegne forsikringen. Er der taget røntgebilleder i forbindelse med handelsundersøgelsen, så send dem ind. Derved minimeres risikoen for, at forsikringsselskabet måske senere kan påberåbe sig en undtagelsesbestemmelse, hvorefter forsikringen ikke dækker, hvis "kimen til lidelsen" var til stede på tegningstidspunktet. Afklaring af hestens forsikringsbarhed og tegning af forsikring bør ske, inden hesten leveres, se nedenfor under ad § 4. Denne vejledning indeholder ikke yderligere råd om tegning af forsikring.

Det er lovpligtigt at ejerskifte sin hest. Det skal ske ved indsendelse af hestens ejercertifikat, eller i mangel af et sådant, hestens hestepas, til Videntcentret for Landbrug, Agro Food Park 15, 8200 Århus N. Er der tale om en islandsk hest skal dette registreres hos Dansk Islandshesteforening, Stambogskontoret, Bedervej 101, 8320 Mårslet. Det er derfor vigtigt at sikre sig, at sælger er i besiddelse af hestens pas og et ejercertifikat, således at ejerskiftet kan blive registreret. Indsendelse af anmodning om ejerskifte skal ske inden 30 dage efter købet og koster et gebyr. Mere oplysning herom kan findes på følgende hjemmesider: www.hestepas.dk, www.vfl.dk/hest og www.islandshest.dk. Sælgers og købers underskrift skal figurere ved henvendelse om ejerskifte.

Ad § 1

Køber bør nøje sikre sig, at den foreviste hest og de foreviste papirer, hestepas eller stamtavle, passer sammen, således at hestens identitet er entydig, med evt. kontrol af chipmærkning.

Køber bør sikre sig, at det er hestens originale papirer, som bliver forevist af sælger. Hvis hestens originale papirer er udstedt af et fremmed land, bør køber sikre sig, at disse originale papirer anerkendes i Danmark.

Ad § 2

Køber bør sikre sig oplysning om, hvad hesten hidtil har været anvendt til. Endvidere bør køber oplyse overfor sælger, hvad han har tænkt at anvende hesten til. Vær specifik og skriv nøjagtigt, hvad den har været anvendt til og skal anvendes til (ikke bare "ridning"). Derved har sælger mulighed for at forholde sig til, om den påtænkte anvendelse som køber har for øje umiddelbart giver anledning til bemærkninger. Hvis køber skriver, at han ønsker at anvende hesten til et formål (feks avl), som sælger ikke har erfaringer med og derfor ikke ved, om hesten egner sig til, kan sælger fraskrive sig ansvaret for hestens anvendelighed til dette. Hvis hesten er rå, kan køber selvsagt ikke prøveride hesten, men i alle andre tilfælde bør køber altid prøveride hesten, gerne flere gange og i forskellige situationer.

Ad § 3

I henhold til almindelige køberetlige regler, bør købesummen betales kontant eller på anden betryggende måde ved hestens levering. Udveksling af købers ydelse (købesum) og sælgers ydelse (hesten) bør således ske *samtidig*. Hvornår og hvordan hesten "leveres" fremgår af § 4, se nedenfor.

Hvis sælger accepterer at modtage købesummen i afdrag og levere hesten til køber, inden købesummen er fuldt betalt, har sælger under særlige omstændigheder mulighed for at bevare ejendomsretten til hesten, indtil hele købesummen er blevet betalt. Der bør søges nærmere rådgivning herom, hvis denne betalingsform aftales mellem parterne. Generelt må det *frarådes* at sælge en hest på kredit, uanset om der bliver taget et gyldigt ejendomsforbehold eller ej.

Som det fremgår af § 3, garanterer sælgeren, at hesten er fri og ubehæftet. Køber kan selv kontrollere det ved at rette henvendelse til Personbogen i Århus, et register over tinglyste rettigheder over løsøre, herunder heste.

Ad § 4

Hvornår hesten leveres, afhænger af, hvad parterne har aftalt. Det sædvanlige er, at køberen afhenter hesten på sælgers bopæl eller der, hvor sælger har hesten opstaldet. Risikoen for hestens hændelige undergang eller forringelse overgår fra leveringstidspunktet til køber. Det er derfor meget vigtigt at få defineret og præciseret, hvornår hesten "leveres":

A. Hvis køber afhenter hesten på sælgers bopæl/det sted, hvor sælger har hesten opstaldet, er hesten leveret på det tidspunkt, hvor køber får hestens træktov i hånden. Hvis der herefter sker noget med hesten, herunder under transporten, er det købers risiko.

B. Hvis sælger påtager sig at levere hesten på købers bopæl, overgår risikoen for hestens hændelige undergang på det tidspunkt, hvor hesten er læsset af, og køber har fået overdraget træktovet.

C. Har køber selv arrangeret transporten, overgår risikoen til køber på det tidspunkt, hvor sælger har givet transportøren træktovet i hånden.

D. Er det aftalt, at transporten skal foregå ved selvstændig vognmand, er sælger fri af risiko på det tidspunkt, hvor hesten er læsset.

Hvis køber af praktiske årsager ønsker at lade hesten blive hos sælger nogen tid (køber mangler boksplads/skal på ferie eller lignende), selvom aftalen er på plads, og sælger indvilger i at beholde den, kan sælger under givne omstændigheder risikere, at han fortsat bærer risikoen for hestens forringelse eller undergang. Det er derfor vigtigt, at der i sådanne tilfælde træffes udtrykkelig aftale om, hvem der i "mellemprioriteten" bærer risikoen for hesten.

Hvis køber af en eller anden årsag, der ikke kan bebrejdes sælger, bliver forhindret i at afhente hesten på det aftalte tidspunkt, og "sælger holder salgsgenstanden rede", er det i henhold til Købelovens bestemmelser ikke længere sælgers risiko, hvis hesten hændeligt kommer til skade eller dør, inden køber når at hente hesten.

I nogle tilfælde vil sælgers forsikring dække hestens hændelige undergang eller forringelse under transport, selv om transport er til ny ejer. Køber bør derfor søge nærmere oplysning herom hos sælger, gerne ved direkte kontakt til sælgers forsikringsselskab, der herefter bør bekræfte dækningstilsagnet på skrift, inden transport påbegyndes. Alternativt bør køber sikre sig, at hans egen forsikring dækker.

Ad § 5

Hvorvidt en hest er behæftet med en skjult fejl eller mangel, har givet anledning til utallige tvister. Tvister om heste er omkostningstunge og tidsrøvende, og det er derfor vigtigt på forhånd at sikre sig så mange oplysninger om hesten som overhovedet muligt, inden der indgås endelig aftale med sælger. Køber bør derfor forlange, at sælger udfylder og underskriver en Sundhedserklæring, der indeholder spørgsmål til sælger om hestens sygdomshistorie m.m. Sundhedserklæringen bør indgå som et blandt flere momenter i køberens vurdering af hesten og efterfølgende være en integreret del af Købekontrakten. Uanset en korrekt udfyldt Sundhedserklæring, bør køber altid lade hesten gennemgå en handelsundersøgelse, jf. § 6 i Købekontrakten.

En del af svarene i Sundhedserklæringen vil måske give køber anledning til yderligere spørgsmål til sælger. Svarene herpå bør nedfældes på skrift på sidste side af Sundhedserklæringen. Sælger kan med fordel indhente hestens journal fra de dyrlæger, der har haft med hesten at gøre, for derved at sikre sig, at man får det hele med, inden spørgsmålene besvares.

Som det fremgår af Sundhedserklæringen, bør sælger give køber/købers dyrlæge mulighed for at indhente supplerende oplysninger fra hestens sædvanlige dyrlæge. Man kan endvidere forstille sig, at køber får adgang til at få indsigt i en eventuel skadesstatistik 5 år tilbage, tilknyttet hestens eventuelle sygeforsikring.

Ad § 6

Ifølge købeloven har køber, hvis sælger har opfordret til det, pligt til at undersøge hesten grundigt, før hesten erhverves. Tilsidesætter man denne undersøgelsespligt, kan skjulte fejl og mangler, som køber burde have opdaget ved en sådan undersøgelse, ikke gøres gældende overfor sælger. Det anbefales derfor at lade hesten handelsundersøge af en af køber valgt og betalt dyrlæge. Dyrlægen bør til brug for sin vurdering af hesten have mulighed for at se den udfyldte Sundhedserklæring og rekvirere hestens eventuelle sygejournal.

En klinisk undersøgelse bør gennemføres eventuelt suppleret med en almindelig eller udvidet handelsrøntgen. Dyrlægen bør udfylde det af Den Danske Dyrlægeforening godkendte Sundhedsundersøgelsesskema og notere de fund, han måtte have gjort, og de konklusioner han har draget på den baggrund. Køber bør sikre sig, at alle punkter i skemaet til brug for handelsundersøgelsen er udfyldt af dyrlægen, og selv gennemgå svarene i erklæringen. Også her er det vigtigt, at dyrlægen er fuldstændig klar over, hvad hesten skal anvendes til. Det er den påtænkte anvendelse af hesten, dyrlægen skal drage sine konklusioner på baggrund af, og det bør derfor specifikt oplyst, hvilket formål (evt. hvilket niveau) køber forventer, at hesten skal kunne bruges til. Sundhedsundersøgelsesskemaet har en særlig rubrik, der omhandler dette vigtige punkt.

Hvis køber vælger at få udtaget blodprøve i forbindelse med handelsundersøgelsen, bør det sikres, hvad blodprøven efterfølgende kan anvendes til; Hvad kan man afsløre med prøven, og er blodprøven udtaget under sådanne omstændigheder, at den "holder i retten".

Hvis køber har rekvireret og betalt den dyrlæge, der har godkendt hesten, og det efterfølgende viser sig, at dyrlægen har handlet ansvarspådragende og overset en skjult fejl eller mangel, har køber mulighed for at rejse krav om erstatning overfor dyrlægen. Overfor sælger har køber i princippet i denne situation ikke nogen mulighed for at lade hesten gå tilbage eller rejse krav om afslag i købesummen eller erstatning; Køber bliver i denne situation identificeret med sin dyrlæge, der har opfyldt købers undersøgelsespligt i henhold til Købeloven, men i den pågældende situation bare ikke godt nok.

Ad § 7

Hvis køber opdager, at hesten lider af en skjult fejl/mangel, og i den anledning ønsker at rejse krav overfor sælger, skal køber reklamere i henhold til Købelovens bestemmelser herom. Hvis køber ikke overholder bestemmelserne om rettidig reklamation, kan køber miste sin eventuelle ret til at gøre krav gældende overfor sælger. Det gælder derfor om at reagere hurtigt, når en given mangel opdages.

Købelovens bestemmelser om, hvornår der er reklameret rettidigt, afhænger af, om der er tale om forbrugerkøb, civilkøb eller handelskøb.

Forbrugerkøb defineres som "Et køb som en køber (forbruger) foretager hos en erhvervsdrivende, der handler som led i sit erhverv, når køberen handler udenfor sit erhverv. Sælger har bevisbyrden for, at købet ikke er et forbrugerkøb. Som forbrugerkøb anses under i øvrigt samme betingelser, endvidere køb fra ikke erhvervsdrivende, hvis aftalen om køb er indgået eller formidlet for sælgeren af en erhvervsdrivende".

Et handelskøb betegnes som køb/salg mellem to erhvervsdrivende, og civilkøb som øvrige køb/salg, herunder køb/salg mellem private.

I Købeloven opereres der med to reklamationsfrister, den relative og den absolutte. Den relative knytter sig til det tidspunkt, hvor manglen opdages, mens den absolutte løber fra det tidspunkt, hvor hesten blev leveret.

Købelovens bestemmelser om reklamation i forbrugerkøb er beskyttelsespræceptive, det vil sige, de ikke kan fraviges ved aftale.

I forbrugerkøb gælder følgende vedrørende den relative reklamationsfrist: "Køber skal reklamere overfor sælger inden rimelig tid efter, at fejlen er opdaget. Meddelelser givet inden 2 måneder efter, at køberen opdagede manglen, er altid rettidigt."

I forbrugerkøb har køber med andre ord forholdsvis lang tid til at reagere overfor sælger, men det kan kun anbefales – for alle parter skyld – at reagere omgående, når en eventuel fejl opdages. Dette bør ske ved fremsendelse af anbefalet brev til sælger med oplysning om, hvad der er sket, og hvad køber ønsker/kræver i den anledning.

I handelskøb skal køber reklamere overfor sælger "straks", manglen opdages. I civilkøb "uden ugrundet ophold".

Uanset at køber reagerer hurtigt og i overensstemmelse med Købelovens bestemmelser, og dermed formelt overholder den relative reklamationsfrist, kan køber ikke påberåbe sig en mangel efter den absolutte reklamationsfrists udløb.

Den absolutte reklamationsfrist i henhold til Købelovens udfyldende bestemmelser er 2 år fra hestens levering/afhentning. Det indebærer, at fejl og mangler, der først opdages senere end 2 år efter hestens levering, som hovedregel ikke kan gøres gældende overfor sælger. Denne frist kan ikke afkortes i forbrugerkøb.

I handelskøb og civilkøb kan en anden, absolut reklamationsfrist aftales, for eksempel ½ eller 1 år fra levering. Dette bør i givet fald anføres under kontraktens § 9. Mangler, der opdages efter den aftalte, absolutte frist, kan herefter ikke gøres gældende overfor sælger, medmindre sælger har handlet svigagtigt eller har stillet en særlig garanti.

Særligt for så vidt angår forbrugerkøb gælder, at fejl og mangler, der opdages indenfor de første seks måneder, antages at have været til stede på salgstidspunktet. Der er med andre ord tale om en slags omvendt bevisbyrde-regel, hvorefter det har formodningen for sig, at fejlen har ligget latent på handelstidspunktet, hvis denne fejl viser sig indenfor de første seks måneder. Det er derfor i lige høj grad i sælgers interesse, at der bliver gennemført en grundig handelsundersøgelse af hesten i forbindelse med handlen, og at alle dyrlægens iagttagelser – uanset om de skønnes uden betydning for hestens anvendelighed – og som falder udenfor, hvad man veterinærfagligt kan definere som "normalområdet", er noteret ned. Eventuelle røntgenbilleder bør opbevares under betryggende forhold.

Købeloven indeholder ingen bestemmelser om returret eller fortrydelsesret. Har parterne aftalt en sådan, indebærer det, at køber kan lade hesten gå tilbage uden nærmere begrundelse indenfor en given frist. Hvis en sådan adgang aftales mellem parterne, bør det anføres under kontraktens § 9.

Det samme gælder, hvis køber får lov at have hesten på prøve. Sælger og køber skal gøre sig meget umage med at aftale, hvad dette indebærer, herunder hvem der bærer risikoen for hestens hændelige undergang og så videre, og anføre det under kontraktens § 9.

Det kan generelt *ikke anbefales* at aftale returret/fortrydelsesret eller køb på prøve.

Ad § 8

Eftersom berammelsestider for retssager kan være endog meget lange og en retssag i første instans ofte kan vare både et og to år, førend der foreligger en afgørelse, kan det overvejes i kontrakten at vedtage, at eventuelle tvister skal afgøres af Hestevoldgiften under Videncentret for Landbrug. Hvis der er tale om forbrugerkøb, kan man dog ikke i købekontrakten på forhånd bestemme, at Hestevoldgiften skal afgøre eventuelle tvister. Man kan altid efterfølgende aftale, at en tvist skal afgøres af Hestevoldgiften, men i så fald skal man være enige. Hestevoldgiften sikrer en hurtigere sagsbehandling end ved de almindelige domstole, og Hestevoldgiften træffer den endelige afgørelse af tvisten, idet der ikke kan ankes. Man kan læse mere om Hestevoldgiften på www.hestekontoret.dk/voldgift.

Ad § 9

Alle særlige aftaler om hesten, dens fortid, vilkår for fremtiden, tilbagekøbsret og så videre bør skrives ind her. Alle bilag bør oplistes her. Hver part bør opbevare et underskrevet eksemplar.

GOD FORNØJELSE

(psk/marts 2013)